

4. állomás

A homok, mint termőhely – homoki tölgyesek

A homok általános jellemezője, hogy durva szemcséi nem kötik meg a vizet, hanem gyorsan átengedik azt a talaj mélyebb rétegeibe. Így felszíne egy kiadós eső után is hamar kiszárad.

Ezen a száraz, tápanyagban szegény talajon kevés növényfaj képes megélni. Ehhez társul még a felszín nagy hőingása is, nem csoda hát, hogy a homokvidék sajátos élővilággal rendelkezik.

Végy az ujjaid közé egy csipetnyi homokot, és morzsold össze szemcséit! Ha van nálad víz, öntsd ki a csupasz homokra, és figyelj, mi történik!

Tudtad-e, hogy a Kiskunság homokbuckás vidéke az Ős-Duna egykori hordalékából származik?

A talajlakó állatok közül az avarban turkálva gyakran találkozhatunk százlábúakkal, apró ászkarákokkal, a féregszerű *homoki vaspondróval*. A nyílt homokfelszínen pedig a nagyobb termetű védett *kék futrinkával* vagy a védett *szarvas ganajtúróval*.

Figyelj meg az előttünk látható kiásott talajszelvényt!

A legfelső réteg kicsit sötétebb, a lebomló levelekből és az elhaló gyökerekből felhalmozódó szerves anyag következtében. Azonban a vékony, humuszos homok alatt lefelé haladva világos, egynemű homokfalat láthatsz, melyben nincsenek további elkülönülő rétegek, legfeljebb elszórtan vörösbarna vas-oxidos zárványok.

A növényzet a vízellátottság szerint már kis területen belül is változik a talajvíz szintjét követve. Ez alapján a homoki tölgyeseknek két típusát különböztetjük meg.

Az üdebb, nedvesebb területeken *gyöngyvirágos tölgyesek*, míg a szárazabb részeken, ahol mélyebben van a talajvíz, az egységes lombkorona felnyílásával *pusztai tölgyes* csoportok alakulnak ki, melyeket *homokpuszta gyepek* mozaikja köt össze. Ennek az egyedülálló ligetes tájnak a megőrzése a *Pusztai tölgyesek program* legfőbb célja.

Aki azonban szép gyepeket és pusztai tölgyeseket szeretne látni, annak a 4. állomást elhagyva a kijelölt úton tovább kell mennie kb. 1200 m-t.

A napsütötte *homokpuszta gyepeknek* különösen gazdag a rovarvilága. Tavasszal lepkék, virágbogarak és méhek százai lepik el a réteket. Emellett a növényvilág számos különlegességét is felfedezhetjük. Elsőként kora tavasszal a *fekete kökörtő*, majd áprilisban a *homoki nőszirm*, júniustól pedig a *tartós szegfű* virágaiban gyönyörködhetünk.

Mi a továbbiakban a gyöngyvirágos tölgyessel ismerkedünk meg.